

LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

Kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 14.12.2010

Lyhenteet:

MUSVIR / YM: Julkaisu "Rakennettu kulttuuriympäristö – valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet"; Museovirasto / Ympäristöministeriö, 1993

P-PL: Julkaisu "Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet", osa 2; Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliitto, 1993

HYLA: Lumijoen rakennusperinnettä – Hirvasniemi, Ylipää, Lapinniemi; artemonin opinnäytetyö, Oulun käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, Irene Kujala ja Marja-Liisa Lukkari, 1997

RaVi: Limingan rakennusperinne, Rantakylä ja Virkkula; Limingan Kotiseutuyhdistys ry, toim. Anneli Salmela, 1994

Tupos: Liminka, rakennusinventointi, Tupos; Lakeuden kulttuuriympäristöprojekti; Päivi Lahdelma, Petri Salo, Merja Tenhunen, Heidi Tiri, 1998, täydennysinventointi Maisa Lukkari ja Anneli Salmela 2004

Osyk: Oulun seudun yleiskaava 2020, laajennus 8.3.2007, lainvoimainen 5.6.2007

Kid: Kioskin id-numero. Kioski on Pohjois-Pohjanmaan liiton internetpohjainen inventointisovellus

OYK:N MUK. N:RO	KOHDE + LUETTELOINTIPERUSTE	INVENTOIN TI/ JULKAISU	INV. / JULK. MUK. N:RO
	MAAKUNNALLISESTI JA SEUDULLISESTI MERKITTÄVÄT KOHTEET		
1	Matturi (<i>Jurvalankuja 13</i>) Matturin eheä pihapiiri vanhan kylätien varrella edustaa liminkalaista talonpoikaiskulttuuria. Vanha asuinrakennus on osin 1700-luvulta. Neliömäisessä pihapiirissä puojia vastapäätä on talli, asuinrakennusta vastapäätä on v. 1903 rakennettu hirsinavetta, jonka vieressä liiteri ja pikkunavetta. Lisäksi pihapiirin ympärillä on useita aittoja, vanhin vuodelta 1757.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 20 5.1 25370
	Virkkulanmäki	MUSVIR/YM	34
2	*Kivimäen aitat (<i>Lumijoentie 50</i>) Virkkulanojan itäpuolella olleesta vanhasta neliöpihasta jäljellä olevat kaksi aittaa.	P-PL RaVi Kid	21 5.2 25371
3	*Pietilä (<i>Lumijoentie 54 A</i>) Pietilä kuuluu Virkkulanmäellä olevaan tiiviiseen talorypääseen. Neliömäisen pihapiirin muodostavat 1700-luvulta oleva asuinrakennus, navetta vuodelta 1913, makasiini ja puoji v.1697 sekä kujan varressa vilja-aitta v. 1830. Pihapiirin eteläpuolella on pieni 1930-luvun asuintalo.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 21 5.3 25372
4	*Anttila (<i>Lumijoentie 54 C</i>) Neliöpiha, jonka rakennukset pääosin 1700-luvulta – osa Virkkulanmäen ympäristökokonaisuutta; asuinrakennus, nukkumapuoji, tallipuoji, navetta ja kaksi aittaa. Tilalla on toiminut Virkkulan yhtiömeijeri 1900-l. alussa.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 21 5.4 25373
5	*Annala (<i>Lumijoentie 54 B</i>) Virkkulanmäellä oleva pihapiiri; päärakennus 1800-luvulta, Lisäksi pihapiirissä on puoji ja navetta, puojin takana lato ja syrjemmällä vanha vilja-aitta.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 21 5.5 25374
6	Riivarin tuulimylly ja aitat (<i>Rantakyläntie 4</i>) Mäen korkeimmalla kohdalla sijaitseva tuulimylly ja sen vieressä oleva kaksikerroksinen kammiaitta ovat todennäköisesti peräisin 1700-luvulta. Mäenrinteessä on tienvarsinäkymän kannalta tärkeä puojirakennus. Osa miljöökokonaisuutta.	P-PL RaVi Kid	18 4.3 25272
7	Jutila eli Ala-Jutila (<i>Lumijoentie 40 A</i>) Rantakylän viljelysten keskellä oleva neliöpiha; asuinrakennus vanhimmilta osiltaan vuodelta 1820, navetta, puoji ja aitta. Osa Jutiloiden ja Pleisulan miljöökokonaisuutta.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 18 4.4 25274
8	Keski-Jutila e. Ylä-Jutila (<i>Lumijoentie 40 D</i>) Päärakennus on tehty 1920-luvulla vanhan riiden hirsistä, myös navetta on 1920-luvulta. Taloon tulevan tien suussa on kaksi kammillista jalka-aittaa 1700-luvulta ja navetan takana suoraseinäinen aitta. Osa miljöökokonaisuutta.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 18 4.5 25275

9	Pleisula (<i>Lumijoentie 40 C</i>) Pleisulan kruununtalasta muodostettu entinen Limingan kappalaisen virkatalo, joka toimi kappalaisen viran lakkauttamisen jälkeen Rantakylän alakansakouluna ja opettajan asuntona. Nykyinen päärakennus v:lta 1886. Pihapiirissä lisäksi vilja-aitta sekä puojin, navetan ja ladon käsittävä talousrakennus.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 18 4.6 25276	
10	Ylitoppila (<i>Toppilankuja 3</i>) Päärakennus rakennettu vanhan asuinrakennuksen paikalle v. 1927. Pihan läpi kulkevan raitin varressa kolmiosainen tallirakennus, aitta ja sauna, metsän reunassa lisäksi kaksi aittaa ja hirsitupa.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 19 4.7 25277	
11	Alatoppila (<i>Toppilankuja 1</i>) Alatoppilan kahdessa osassa tehty päärakennus on vanhimulta osiltaan v:lta 1758 (vuosiluku ylähirsissä). Pihaa halkovan raitin varressa kaksi vanhaa aittaa ja kaksiosainen puojirakennus.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 19 4.8 25279	
12	Jurvala (<i>Jurvalankuja 4</i>) 1800-luun pihapiiri, jossa kulmittain toisiinsa yhdistettyinä kaksi asuinrakennusta. Nuoremmassa rakennuksessa aloitettu Rantakylän kansakoulu 1896. Rakennus on toiminut myös käräjätupana. Pihaa rajaa neliosainen tallipuoja, ympäristössä kaksi aittaa ja entisen kettutarhan rakennuksia.	MUSVIR/YM P-PL RaVi Kid	34 19 4.9 25367	
	Matinmäen (Virkkulan) torpat ja mäkituvat Matturilta Matinmäelle kulkevan kylätien varressa on entisiä torppia ja mäkitupia. Matinmäki oli ennen kyläläisten kokoontumispaikka.	P-PL RaVi Kid	22 4.12	
13	*Kujala eli Aarnio (<i>Jurvalankuja 17</i>) Asuinrakennuksen tienpuoleinen osa on tehty vanhasta riihestä. Lisäksi pihapiirissä on mm. pieni jyvääitta ja talli v:lta 1920.	Kid	34597	
14	*Kukkala (<i>Seikkulankuja 26</i>) Asuinrakennuksen pirttiosa on rakennettu 1800-luvulla paikalle siirretystä riihestä ja jatkettu kamarilla. Pihapiirissä on lisäksi "vanhapirtti" 1860-luvulta, jota on jatkettu puojiosalla.	Kid	34598	
15	*Miettilä eli Eskuri (<i>Seikkulankuja 20</i>) Pirtin ja kamarin käsittävä rakennus 1930 – luvulta. Pihapiiriin kuuluvat lisäksi samalta ajalta aitta ja puoji sekä 1930 – luvulta aitta ja navetta.	Kid	34599	
16	*Keinänen (<i>Seikkulankuja 14</i>) Alun perin yksihuoneista asuinrakennusta on jatkettu 1930 – luvulla eteisellä ja kamarilla.	Kid	34600	
17	*Pikkula (<i>Seikkulankuja 12</i>) Yksihuoneinen asuinrakennus 1900-luvun alusta. Toiseen päätyyn rakennettu v. 1936 huone ja keittiö ent. puuvajan tilalle; ns. kilpukkamökki.	Kid	34601	
18	*Mattila (<i>Mattilankuja 3</i>) Alun perin kaksihuoneinen hirsinen asuinrakennus on uusittu v. 1946, lisäksi pihapiirissä on vanha navetta, aitta ja sauna.	Kid	34602	
19	*Vierelä eli Kamula (<i>Mattilankuja 4B</i>) Asuinrakennus korjattu ja laajennettu 1946 - 1947.	Kid	34603	
-	*Palkkila eli Pyykkö (<i>Mattilankuja 4C</i>) Yksihuoneiseen mökkiin rakennettu 1930 – luvulla toinen huone ja muurattu uudet tulisijat.	purettu		
20	*Vinola (<i>Mattilankuja 5C</i>) Pieni hirsirakennus, osa Matinmäen torppa-asutusta.	Kid	34610	
21	*Alanko eli Nieminen (<i>Niemelänmutka 4 A</i>) Pieni asuinrakennus n. vuodelta 1910. Pihapiiriin kuuluu lisäksi kaksi talousrakennusta 1930–40-luvuilta.	Kid	34612	
22	Liminganlahden kalamajat ja merikämpät Kivikasojen päälle rakennettuja kalastus- ja metsästysmajoja. Rantakylän ja Virkkulan vesialueiden lisäksi kalakämppiä on myös Temmesjokisuulla.	P-PL RaVi Kid	17 5.9	Kohteita ei ole tarkistettu maastossa 2010

23	Martikkala (<i>Lumijoen tie 33</i>) 1900-luvun alkupuolen pihapiiri; asuinrakennus, puoji ja navetta, kujansuussa vilja-aitta.	Osyk Kid	48 34462	
24	Suutari (<i>Ylipääntie 13 B</i>) Rakennukset muodostavat kaksi pihapiiriä. Neliömäisen asuinpihan päärakennus on v:lta 1881, laajennettu v. 1960. Vanhempi asuinrakennus, navetta v:lta 1908, tallipuoji ja kaksiosainen aitta v:lta 1749.	RaVi Osyk Kid	4.1 46 25270	
25	Kangas (<i>Ylipääntie 3</i>) Vanha asuinrakennus 1800-luvun alkupuolelta, aitat ja puoji ovat olennainen osa vanhaa tiemaisemaa.	Osyk Kid	44 34461	
26	Puuskala (<i>Ylipääntie 12</i>) Vanha asuinrakennus, aitta sekä sauna- ja kuivaamorakennus osin uusiutuneessa pihapiirissä.	Osyk Kid	45 34614	
27	Nahkala (<i>Ylipääntie 13 A</i>) Neliöpiha, jossa asuinrakennus 1800-luvun lopulta, aitta ja muita talousrakennuksia.	Osyk Kid	46 34614	
28	Niemelä (<i>Lumijoen tie 59 B</i>) Vanha päärakennus osittain 1700-luvun lopulta; taiteilija likka Niemelän synnyinkoti. Kujan varressa vanha vilja-aitta.	RaVi Osyk Kid	5.6 49 25375	
29	Tapiola (<i>Lintulammentie 35</i>) Asuinrakennus v:lta 1952 ja navetta (nyk. varasto) v:lta 1953. Kellarissa toiminut Limingan Osuuskaupan jakamo 1952 -70.	Tupos Osyk Kid	17 50 34349	
30	Tuisku (<i>Tuiskulanranta 5</i>) Talkoilla rakennettu Valistustalo; liittyy paikalliseen sivistyshistoriaan ja on yhä kyläläisten säännöllisessä käytössä.	Tupos Osyk Kid	53 51 34348	
31	Temmesjoen radanvartijan tupa (<i>Tupoksentie 49 C</i>) Nikkarityyliin rakennettu radanvartijan mökki v:lta 1887. Pihapiirissä myös kellari, puoji ja sauna. Liittyy rautatien historiaan.	Tupos Osyk Kid	35 52 34371	
32	Isonniityn niittykämpät (<i>Ängesleväjoen varsi</i>) Nelostien itäpuolella, Ängesleväjoen varressa olevia vanhoja liminkalaisten niitypirttejä, joista jäljellä ovat -Sangin (ent. Ranta-Juustilan) niittykämpä -Kokkolan niittykämpä	Osyk Kid Kid	53 202474 34335	7192687 / 3430398 7912951 / 3418798
PAIKALLISESTI MERKITTÄVÄT KOHTEET				
33	Tervo (<i>Lumijoen tie 74</i>) Alkuaan 1860-luvun asuinrakennus ja 1950-l. hirsinavetta.	HYLa Kid	H30 34458	
34	Rankka (Ala-Lauri) (<i>Lumijoen tie 74</i>) Vanha torpparin paikka, pirttiä jatkettu uudisosalla.	HYLa Kid	H33 34457	
35	Sarvela (<i>Rantakyläntie 3</i>) Rantakylän miljöökokonaisuuteen kuuluva pihapiiri. Päärakennus osin oletettavasti 1700-luvulta. Pihapiirissä on myös 1960-alun kaupparakennus ja talousrakennuksia.	RaVi Kid	4.2 25271	
36	Rantakylän hautausmaa (<i>Ylipääntie 18</i>) Rantakylän kankaalla sijaitseva hautausmaa vihittiin käyttöön v. 1896, siunauskappeli on v:lta 1960 (arkkit. Larkas).	RaVi Kid	4.10 25368	
37	Kurra (<i>Kurrantie 19 B</i>) Entinen Jurvalan mäkitupa, mahd. 1800-luvulta, pihapiirissä lisäksi puoti- ja liiteri-rakennus sekä sauna.	RaVi Kid	4.11 26202	
	Rantakylän torpat ja mäkituvat Pieniä asuinrakennuksia pihapiireineen Ylipääntien, vanhan Raahentien varressa Rantakylän viljelysten etelälaidalla.	RaVi	4.12	löytyy aluekohteista

38	*Väliketo (Ylipääntie 19) Hirsirakennus ent. Riivarin tilan maalla n. v:lta 1920; tupa, eteinen ja kanttuuri.	Kid	34590	
39	*Ritola (Ylipääntie 21) Erotettu v. 1941 Routun tilasta. Alkujaan vain pirtti, rakennusta laajennettu myöhemmin.	Kid	202585	
40	*Sarkkinen (Monttutie 1) Erotettu Sarvelan tilasta Niilo Sarkkiselle v. 1929; hirsirakennus, jossa pirtti, kamari ja kanttuuri.	Kid	34591	
41	*Rentola (Toppilankuja 6) Erotettu Alatoppilan tilasta v. 1939. 1800-luvulla rakennettu talo käsitti alun perin pirtin ja kamarin, taloa laajennettu 1970-luvulla.	Kid	34593	
42	Rantakylän koulu (Jurvalankuja 2) Tyypillinen rapattu 1950-luvun koulurakennus ja puurakenteinen piharakennus.	Kid	34419	
43	Kytölä, ent. Oulun Osuuskauppa (Koivulantie 10) 1920-luvun lopulla rakennettu aumakattoinen puinen liikerrakennus, jossa on toiminut Oulun Osuuskauppa 1970-luvun alkuun saakka. Pihassa entinen kaupan varastorakennus.	Tupos Kid	1 34358	
44	Suojala (Luutatehtaantie 1) Pihapiirissä päärakennus ja navetta 1930-luvulta; koivukuja.	Tupos Kid	2 34359	
45	Ent. LOK/ Tupoksen myymälä (Pysäköintie 6) Kauppa rakennettu v. 1940. Tiloissa toiminut kaupan lisäksi kahvila sekä kauppiaan asunto. Pihassa varastorakennus.	Tupos Kid	3 34360	
46	Laki (Järvenpääntie 64) Erittäin hyvin säilynyt 1940-luvun asuinrakennus.	Tupos Kid	10 34361	
47	Töllilä (Lintulammentie 37) Asuinrakennus v:lta 1954 (Talousseuran tyypitalo). Tyypillinen jälleerakennuskauden 1½ -kerroksinen rakennus alkuperäisessä asussaan.	Tupos Kid	19 34363	
48	Pellikkala (Selkämaantie 35) Tupoksen ensimmäisiä tiloja. Nykyinen päärakennus rakennettu v. 1930, pihapiiriin kuuluvat aitta ja sauna samoihin aikoihin. V.1992 tontille tehty toinen asuinrakennus.	Tupos Kid	24 34366	
49	Jokela (Ouluntie 6) Asuinrakennuksen vanha osa 1900 –luvun alkupuolelta, sementtivalimo (nyk. Rengasfirma) 1950 –luvulta ja navetta (nyk. Rengasvarasto) 1800 – 1900 –lukujen vaihteesta. Tilalla paikallisesti hyvin vanhoja rakennuksia: Ranssin aitta ja savusauna 1800 –luvulta, jotka siirretty Jokelaan 1950 –luvulla. Sementtivalimo kertoo paikkakunnan elinkeinoista.)	Tupos Kid	37 34399	palanut (valimo)
50	Karppala (Ouluntie 16) Vuonna 1950 tehty rintamamiestalo, jolla on henkilöhistoriallista arvoa.	Tupos Kid	38 34482	
51	Kitula (Tupoksentie 68) Pihapiiri 1940 – 50 –luvun alusta, vuodelta 1948 oleva päärakennus edelleen asuinkäytössä.)	Tupos Kid	42	
52	Dahlströmin aitta (Oikotie 21) Vanha viljelykulttuuriin liittyvä rakennus 1800 – luvun puolelta, entinen Näpän tilan vilja-aitta.	Tupos Kid	45 34373	
53	Granlund (Sortavalantie 2) Tilalla useita paikallisesti vanhoja, hyväkuntoisia rakennuksia. Savusauna, aitta ja ulkosauna 1800 –luvun lopulta, vanha päärakennus v:lta 1926, uusi päärakennus v:lta 1952.	Tupos Kid	50 34369	

54	Maaranto (Huvila) (Kesäranta 5) Vuodelta 1930 olevaa päärakennusta on laajennettu vv. 1945 ja 1973, navetta vuodelta 1947; lisäksi pihapiiriä rajaa kaksi aittaa. Toiminta tilalla jatkuu.	Tupos Kid	54 34370	
55	Riikola (Lintulammentie 5) Tilan vanha asuinrakennus on vuodelta 1930. Pihapiiriä rajaavat sauna ja piharakennus (alk. eläinsuoja), molemmat v:lta 1949. Tilan uusi asuinrakennus v:lta 1996.	Tupos Kid	55 34368	
56	Halme (Mustonen) (Järvenpääntie 60) Tupoksen vanhimpia asuinpaikkoja. Pihapiirissä vanha asuinrakennus vv. 1920 -21, uusi asuinrakennus ja talousrakennus, pihaan on siirretty aiemmin pellon reunassa ollut aitta.	Tupos Kid	57 34481	
57	Sunin aitta (Ouluntie 12) Entinen Rouvin tilan vilja-aitta.	Tupos Kid	58 34459	
58	Koivikko (Selkämaantie 44) Tyypillinen jälleenrakennuskauden asuinrakennus 1950-luvun alusta. Pihapiirissä osittain hirsinen navettarakennus 1930-luvulta.	Tupos Kid	21 34366	
59	Manninen (Lintulammentie 7) Puutarhamainen, väljä piha, 1920-luvun klassisen tyylikäs asuinrakennus sekä hirsinavetta ja sauna luultavasti 1940-50-luvulta muodostavat rauhallisen saarekkeen uuden asutusalueen keskelle.	Tupos Kid	59 34350	
LISÄKOHTEET:				
60	Iso-Anttila (Pölkkykankaantie 2) Hirsirunkoinen, lautavuorattu jälleenrakennuskauden talo alkuperäisessä asussaan.	Kid	202498	
61	Kahilaniemi (Järvenpääntie 57) Alueella harvinainen Terijoelta tuotu hirsirakennus, jota on jatkettu kahdella kamarilla vuonna 1931.	Tupos Kid	8 202489	
62	Värminkosken radanvartijan tupa (Värminkoskentie 30 A) Tyyppiirustuksilla tehty radanvartijan tupa vuodelta 1887. Pihapiirissä myös sauna ja maakellari.	Osyk Kid	65 34460	

A. S. 22.11.2010, tark. 14.12.2010 viranomaisneuvottelun jälkeen.